

Analiza matematyczna
Lista zadań nr 5 (pochodne)

1. Korzystając z definicji oblicz pochodne funkcji:
a) $f(x) = x^4$, ($x \in \mathbb{R}$);   b) $f(x) = \frac{1}{x-1}$, ($x \neq 1$);   c) $f(x) = \sqrt{x}$, ($x > 0$);
d) $f(x) = \sin 2x$, ($x \in \mathbb{R}$).
2. Badając pochodne jednostronne rozstrzygnij, czy istnieją pochodne podanych funkcji we wskazanych punktach:
a) $f(x) = |x^2 - x|$, $x_0 = 1$;   b) $f(x) = \sin x \cdot \operatorname{sgn}(x)$, $x_0 = 0$;
c) $f(x) = \min \{x^2, 4\}$, $x_0 = 2$.
Naszkicuj wykresy tych funkcji.
3. Korzystając z reguł różniczkowania oblicz pochodne funkcji:
a) $3 \sin x + \cot x$;   b) $e^x (x^2 - x + 1)$;   c) $\frac{x^2+2}{x-2}$;   d) $e^{-x} (3x + 1)^2$;
e) $e^{1/x} \arctan(3-x)$;   f) $\ln(x^2 + 1) \tan \sqrt{x}$;   g) $\ln(\cos^2 x + 1)$;   h) $\sqrt{\arccos(x^2)}$;
i) $\frac{\sqrt{5}}{(x^2 + 1)^3}$;   j) $\frac{3^{\sin^2 x}}{2^{\cos^2 x}}$.
4. Napisz równania stycznych do wykresów podanych funkcji we wskazanych punktach:
a) $f(x) = \arctan x$, $(1, f(1))$;   b) $f(x) = \ln(x^2 + e)$, $(0, f(0))$;
5. a) Napisz równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = x^4 - 2x + 5$, która jest równoległa do prostej $y = 2x + 3$.
b) Wyznacz styczną do wykresu funkcji $f(x) = \sqrt{x}$, która tworzy kąt $\frac{\pi}{4}$ z osią Ox .
c) Znajdź równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = x \ln x$, która jest prostopadła do prostej $2x + 6y - 1 = 0$.
d) Znajdź równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = x \arctan \frac{1}{x}$, w punkcie jego przecięcia z prostą $\pi x = 4y$.
e) Znajdź równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = \sin 2x - \cos 3x$ w punkcie jego przecięcia z osią Oy .
6. Korzystając z twierdzenia o pochodnej funkcji odwrotnej oblicz $(f^{-1})'(y_0)$, jeżeli:
a) $f(x) = x + \ln x$, $y_0 = e + 1$;   b) $f(x) = \cos x - 3x$, $y_0 = 1$;
c) $f(x) = \sqrt[3]{x} + \sqrt[5]{x} + \sqrt[7]{x}$, $y_0 = 3$;   d) $f(x) = x^3 + 3x$, $y_0 = 4$.
7. Korzystając z reguły de L'Hospitala oblicz granice:
a) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(2^x + 1)}{x}$;   b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x + \arctan x}{x^2}$;   c) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\ln(\sin \frac{\pi}{2} x)}{\ln x}$;
d) $\lim_{x \rightarrow \infty} \sqrt{x} \arctan x$;   e) $\lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln x$;   f) $\lim_{x \rightarrow \pi^-} (\pi - x) \tan \frac{x}{2}$;
g) $\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{1 - \cos x} - \frac{1}{x^2} \right)$;   h) $\lim_{x \rightarrow 0^-} \left(\frac{1}{x} - \cot x \right)$;   i) $\lim_{x \rightarrow 0^+} (-\ln x)^x$.
8. Wyznacz przedziały monotoniczności funkcji:
a) $f(x) = x^3 - 30x^2 + 225x$;   b) $f(x) = \sin x - \cos x$, $(0 \leq x \leq 2\pi)$;
c) $f(x) = 4x + \frac{1}{x}$;   d) $f(x) = \frac{x^3}{3 - x^2}$;   e) $f(x) = \frac{\sqrt{x^2 - 1}}{x}$;   f) $f(x) = xe^{-3x}$;
g) $f(x) = x \ln^2 x$;   h) $f(x) = \frac{x}{\ln x}$;   i) $f(x) = 2^{x+1} - 4^x$.

9. Oblicz drugą pochodną funkcji:

- a) $f(x) = 4x^7 - 5x^3 + 2x$;   b) $f(x) = x^3 - \frac{2}{x}$;   c) $f(x) = \frac{e^x}{x}$;
d) $f(x) = \arctan x$;   e) $f(x) = \sin^3 x + \cos^3 x$;   f) $f(x) = x^3 \ln x$.

10. Znajdź ekstrema lokalne funkcji:

- a) $f(x) = x^3 - 4x^2$;   b) $f(x) = x + \frac{1}{x}$;   c) $f(x) = \frac{2^x}{x}$;
d) $f(x) = (x+1)e^{-x}$;   e) $f(x) = \frac{x+1}{x^2+1}$;   f) $f(x) = |x^2 - 5x - 6|$;
g) $f(x) = x \ln x$;   h) $f(x) = \sqrt{3x - x^3}$;   i) $f(x) = 2 \arctan x - \ln(1+x^2)$.

11. Znajdź wartości najmniejsze i największe podanych funkcji na wskazanych przedziałach lub w ich dziedzinach naturalnych:

- a) $f(x) = 2x^3 - 15x^2 + 36x$, $[1, 5]$;   b) $f(x) = \frac{1}{x^2 - 2x + 2}$, $[-2, 2]$;
c) $f(x) = \sqrt{1+x} + \sqrt{9-x}$;   d) $f(x) = (x-3)^2 e^{|x|}$, $[-1, 4]$;
e) $f(x) = 1 - |9 - x^2|$, $[-5, 1]$;   f) $f(x) = \sin^3 x - 6 \sin x$, $[-\pi/2, \pi/2]$.

12. a) Prostopadłościenny kontener ma mieć pojemność 22.50 m^3 i kwadratową podłogę. Koszt 1 m^2 blachy potrzebnej do wykonania podłogi i pokrywy wynosi 20 zł, a ścian bocznych - 30 zł. Jakie powinny być wymiary kontenera, aby koszt jego budowy był najmniejszy?

b) Jaki powinien być kąt α przy wierzchołku trójkąta równoramiennego o danym polu, aby promień koła r wpisanego w ten trójkąt był największy?

13. Zbadaj podane funkcje i następnie sporządź ich wykresy:

- a) $f(x) = \frac{1}{x^2 + 1}$;   b) $f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}}$;   c) $f(x) = \arcsin \frac{2x}{1+x^2}$.